

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului în ceea ce privește dezvăluirea informațiilor nefinanciare și privind diversitatea de către anumite societăți și grupuri mari

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD)

(2013/C 327/10)

Raportor: **dna Evelyne PICHENOT**

La 2 mai și la 21 mai 2013, în conformitate cu articolul 50 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul și respectiv Parlamentul European au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului în ceea ce privește dezvăluirea informațiilor nefinanciare și privind diversitatea de către anumite societăți și grupuri mari

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD).

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 27 iunie 2013.

În cea de-a 491-a sesiune plenară, care a avut loc la 10 și 11 iulie 2013 (ședința din 11 iulie 2013), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 95 de voturi pentru, 31 de voturi împotriva și 4 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Comitetul salută propunerile Comisiei de modificare a directivelor contabile, atât sub aspectul dezvăluirii informațiilor nefinanciare, cât și al asigurării diversității în cadrul organelor de conducere. Aceste modificări restrânse contribuie la îmbunătățirea cadrului de guvernare corporativă al UE ⁽¹⁾.

1.2 Comitetul recomandă Parlamentului European și Consiliului să ia în considerare echilibrul obținut prin intermediul acestor modificări, care sporesc transparența socială, societală, de mediu și guvernare (criterii ESG). Propunerea Comisiei prezintă un dispozitiv flexibil și adecvat de îmbunătățire a comunicării cu acționarii, investitorii, lucrătorii și celelalte părți interesate. Ea nu vizează decât societățile mari, evitând să impună cerințe suplimentare întreprinderilor de dimensiuni mai mici.

2. Recomandări

2.1 Comitetul recunoaște că o **combinație echilibrată a elementelor următoare** permite furnizarea de informații nefinanciare acționarilor reuniți în Adunare generală și oferă toate datele necesare părților interesate ale marilor societăți. Acest ansamblu de criterii urmărește îndeplinirea obiectivelor de transparență și coerență evocate:

— raportul anual va conține informații nefinanciare semnificative;

— informațiile vor privi în special chestiunile de mediu, sociale și referitoare la lucrători, respectarea drepturilor omului și combaterea corupției;

— informațiile se vor referi la politicile întreprinderii în legătură cu aspectele menționate, la rezultatele acestor politici, la riscurile și incertitudinile aferente, precum și la modul în care societatea le gestionează;

— dispozițiile se aplică tuturor societăților de capital care intră sub incidența directivelor contabile existente;

— dispozițiile se aplică doar societăților cu un număr de angajați de peste 500, care fie au un bilanț care depășește în total 20 de milioane EUR, fie au o cifră de afaceri de peste 40 de milioane EUR, ceea ce face ca IMM-urile să fie excluse de la obligația prezentării de informații nefinanciare;

— întreprinderile pot utiliza cadrele naționale, ale UE sau internaționale, care definesc principii și/sau indicatori, precum și orientări privind publicarea de rapoarte;

— întreprinderea va acorda prioritate informațiilor relevante care o privesc;

— impunerea principiului „conformare sau justificare” introduce obligația raportării, lăsând totuși o oarecare libertate întreprinderii, în cazul în care aceasta consideră că nedivulgarea informațiilor se justifică;

— flexibilitatea dispozitivului permite menținerea sub control a sarcinilor administrative, în special prin intermediul posibilității de a întocmi, în continuare, un raport separat care satisface aceleași cerințe și face parte din raportul anual.

⁽¹⁾ JO C 24, 28.1.2012, p. 91.

2.2 Comitetul consideră că, în vederea asigurării echilibrului preconizat, adoptarea propunerii de directivă de modificare a directivelor contabile intervine într-un **moment propice**:

- într-o perioadă în care societatea civilă acordă din ce în ce mai multă atenție impactului întreprinderilor asupra societății, în care statelor și mediului de afaceri li se pretinde o transparență sporită și în care investițiile responsabile din punct de vedere social iau amploare ⁽²⁾;
- într-un context în care legislațiile și recomandările naționale extrafinanciare ale statelor membre rămân diferite, dar converg și în care – în ultimul deceniu – au fost revizuite cadrele internaționale de referință precum cele ale OCDE și ale OIM, a fost elaborat standardul internațional ISO 26000 și s-au impus instrumente de raportare extrafinanciară precum cele ale Inițiativei de Raportare Globală (*Global Reporting Initiative - GRI*), Federației europene a companiilor de analiză financiară (*European Federation of Financial Analysis Societies - EFFAS*), agențiilor de rating, organismelor de analiză societală și cadrelor de referință sectoriale;
- într-un moment în care, pe plan european și internațional, concluziile trase de pe urma crizei financiare, economice, sociale și de mediu impun creșterea transparenței ⁽³⁾ în materie de investiții, de fiscalitate și de combatere a corupției, mai ales în sectoarele extractive;
- într-o etapă în care sunt elaborate instrumente de măsurare a impactului ecologic al activităților productive, cum ar fi analiza ciclului de viață al produselor, amprenta ecologică sau calcularea costului externalităților negative, și
- în care anumite întreprinderi răspund preocupărilor consumatorilor responsabili prin furnizarea de bunuri și servicii mai durabile, evitând de exemplu obsolescența programată și încurajând comerțul echitabil.

2.3 Comitetul salută faptul că modificarea directivelor contabile deschide noi **perspective**, întrucât ea:

- tinde să integreze aspectele ESG în politica și în strategia de comunicare a întreprinderii;
- pune în valoare rolul adunărilor generale ale acționarilor și principiile investiției responsabile;
- oferă garanții și flexibilitate, permițând tuturor întreprinderilor care percep responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI) ca pe o aplicare microeconomică a dezvoltării durabile să se înscrie în acest demers progresist;
- inițiază un nou mod de prezentare și de luare a deciziilor în cadrul strategiei întreprinderii, care favorizează abordarea pe

termen lung și întărește legătura dintre filiale și societatea-mamă.

2.4 Comitetul atrage atenția **Parlamentului European și Consiliului asupra următoarelor recomandări**:

- ca întreprinderile să prezinte impactul, pozitiv sau negativ, al acțiunilor lor asupra societății;
- ca întreprinderile să menționeze în rapoartele lor dacă din consiliile de administrație sau din organele de supraveghere fac parte reprezentanți ai lucrătorilor;
- ca organele reprezentative ale lucrătorilor să fie informate și consultate cu ocazia elaborării raportului anual;
- ca expertiza necesară pentru abordarea aspectelor ESG ale raportului să fie asigurată de persoane competente în domeniile respective (mai ales cel social și cel ecologic);
- ca întreprinderile contractante să ofere detalii privind relațiile cu lanțurile lor de aprovizionare sau de valoare, mai ales în ceea ce privește dreptul muncii și drepturile omului;
- ca întreprinderile care nu cad sub incidența directivei să utilizeze în mod voluntar aceste mecanisme de transparență pentru a îmbunătăți modalitatea în care își desfășoară activitatea;
- ca statele membre să integreze calitatea raportării nefinanciare în strategia lor națională privitoare la RSI;
- ca, în cursul procesului de transpunere, statele membre care ar considera acest lucru oportun, să coboare pragul prevăzut, astfel încât să fie vizat un număr considerabil de întreprinderi naționale;
- ca Comisia să fie invitată să inițieze sau să faciliteze un proces la care să participe toate părțile interesate („abordarea multipartită” ⁽⁴⁾), pentru a se putea defini mai bine principiile directoare și standardele de referință care vor facilita comparabilitatea și, pe termen mai lung, armonizarea;
- ca, în cadrul politicilor sale de promovare și sensibilizare în materie de RSI, așa cum au fost definite acestea în comunicarea sa din octombrie 2011, Comisia să recomande întreprinderilor vizate să utilizeze, ca orientări referitoare la dezvăluirea informațiilor nefinanciare, acele cadre internaționale care prezintă cea mai mare compatibilitate cu noua definiție a RSI.

2.5 Comitetul este de acord cu propunerea de modificare a celei de-a 4-a directive, și care constă în introducerea obligației de a furniza informații privind politica de **diversitate a societății în ceea ce privește organele sale de conducere**.

2.6 CESE subliniază că consiliile de administrație și organele de supraveghere nu sunt singurele care ar trebui avute în vedere și că ar putea fi utilă extinderea politicii de diversitate la comitetele consiliilor de administrație și mai ales la comitetul de audit.

⁽²⁾ JO C 21, 21.1.2011, p. 33.

⁽³⁾ Avizul CESE pe tema „Dreptul european al societăților comerciale și guvernanta corporativă” (încă nepublicat în JO).

⁽⁴⁾ JO C 161, 6.6.2013, p. 35.

2.7 Comitetul reamintește că, în majoritatea statelor membre, obiectivul constând în asigurarea prezenței femeii în cadrul consiliilor de administrație într-o anumită proporție nu a fost atins ⁽⁵⁾.

2.8 El consideră că se impune includerea, printre criteriile de diversitate, a participării administratorilor salariați proveniți din câmpul muncii, și mai ales din Comitetul european de întreprindere, care ar urma să fie mandatați de către organizațiile sindicale.

2.9 În cele din urmă, Comitetul recomandă Comisiei să procedeze la modificarea directivelor în condițiile respectării unei clauze de neregresiune în raport cu legislațiile naționale existente și să efectueze o evaluare a impactului modificărilor directivelor contabile asupra practicilor întreprinderilor sub aspectul publicării de rapoarte și dezvoltării de informații nefinanciare, în termen de cinci ani după intrarea în vigoare a noii directive.

3. Elemente de context

3.1 Această propunere de modificare a directivelor contabile se înscrie în linia eforturilor inițiate în 2001, odată cu Cartea verde privind responsabilitatea socială a întreprinderilor ⁽⁶⁾, căreia i s-a alăturat comunicarea din 2006 ⁽⁷⁾, și reprezintă urmarea angajamentelor formulate în planul de acțiune care figurează în comunicarea din 2011 ⁽⁸⁾. Necesitatea modificării reiese din rezultatele studiului de impact, care a beneficiat de contribuții considerabile în cursul consultării publice și care a demonstrat limitele utilității informațiilor nefinanciare dezvoltate de întreprinderi. Calitatea informațiilor variază, iar numărul întreprinderilor implicate este insuficient.

3.2 În aprilie 2011, în comunicarea sa referitoare la Actul privind piața unică, Comisia a afirmat necesitatea îmbunătățirii transparenței societăților în ceea ce privește aspectele sociale și de mediu.

3.3 Încă din 2005, din momentul publicării avizului său privind informațiile și instrumentele de măsură ⁽⁹⁾, Comitetul a acordat atenția cuvenită celei de-a 4-a directive privind conturile anuale, care conține o prevedere referitoare la informațiile nefinanciare, prin care se oferă întreprinderilor posibilitatea de a face publice anumite informații privind aspectele sociale și de mediu ale activităților lor. În 2012, Comitetul și-a manifestat sprijinul față de Comisie în vederea realizării obiectivului de sporire a diversității în cadrul consiliilor de administrație și

organelor de supraveghere. În avizul său din 2012 ⁽¹⁰⁾ privind Comunicarea referitoare la RSI, Comitetul și-a reafirmat poziția în favoarea unui raport nefinanciar obligatoriu.

3.4 Regatul Unit a fost primul stat membru care a adoptat încă din 1992, în domeniul guvernancei întreprinderii, un cod (așa-numitul cod Cadbury) ⁽¹¹⁾, care a introdus principiul „conformare sau justificare”. Această prevedere a fost adoptată, sub diverse forme, și de alte țări, printre care Germania și Danemarca. Flexibilitatea metodei permite exercitarea, în anumite domenii sensibile, a dreptului de a nu divulga informații referitoare de exemplu la combaterea corupției, a cărei eficacitate poate impune o anumită discreție, chiar confidențialitate.

3.5 Câteva state membre, printre care Franța, Țările de Jos, Regatul Unit, Suedia și Spania au adoptat în ultimul deceniu legislații care urmăreau să ofere un cadru național de raportare, în perspectiva armonizării standardelor europene.

3.6 În cursul Președinției irlandeze, a fost încheiat un acord european privind transparența în sectorul extractiv, care revizuieste Directiva contabilă. Directiva impune în prezent obligativitatea transparenței (țară cu țară și proiect cu proiect) tuturor plăților efectuate de întreprinderile europene din sectoarele extractive și forestiere către țările în care operează.

3.7 În rezoluția sa din februarie 2013 ⁽¹²⁾, Parlamentul European recunoscut importanța pe care o are dezvoltarea de către întreprinderi a informațiilor privind durabilitatea, mai precis aspectele sociale și de mediu, în vederea trecerii în revistă a riscurilor de durabilitate și a sporirii încrederii investitorilor și consumatorilor. PE a solicitat Comisiei să prezinte o propunere pe tema dezvoltării informațiilor nefinanciare de către întreprinderi.

3.8 Într-un context de criză, în care opinia publică din statele membre solicită întreprinderilor să acționeze mai etic, practicile RSI sunt considerate factori de luat în considerare în cadrul politicii comerciale a Uniunii Europene, a politicii sale de dezvoltare, precum și a punerii în aplicare a Strategiei Europa 2020. Ele încurajează dialogul social și cel civil (dialogul societal), urmând să permită totodată o mai bună înțelegere a realităților de-a lungul întregului lanț de subcontractare. Evenimentele catastrofale, precum prăbușirea clădirii Rana Plaza din Bangladesh, reafirmă necesitatea luării în considerare a responsabilității contractantului.

Bruxelles, 11 iulie 2013

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Henri MALOSSE

⁽⁵⁾ JO C 133, 9.5.2013, p. 68.

⁽⁶⁾ COM(2001) 366 final.

⁽⁷⁾ COM(2006) 136 final. și JO C 286, 17.11.2005, p. 12.

⁽⁸⁾ COM(2011) 681 final. și JO C 229, 31.7.2012, p. 77.

⁽⁹⁾ JO C 286, 17.11.2005, p. 12.

⁽¹⁰⁾ JO C 229, 31.7.2012, p. 77.

⁽¹¹⁾ *The financial aspects of corporate governance* (Aspectele financiare ale guvernancei corporatiste), 1.12.1992.

⁽¹²⁾ Rezoluția 2012/2098 (INI). Raportor: dl Raffaele BALDASSARRE.

ANEXĂ

la Avizul Comitetului Economic și Social European

Următorul amendament, care a obținut mai mult de o pătrime din voturile exprimate, a fost respins în cursul dezbaterilor [cf. articolul 54 alineatul (3) din Regulamentul de procedură]:

Se înlocuiește textul avizului CES3548-2013_00_00_TRA_AS cu următorul text:

1. Observații generale

1.1 CESE consideră propunerea de directivă ca superfluă (mai ales în ceea ce privește obligația furnizării de informații despre „politica de diversitate”), fiind de părere că în acest domeniu nu se impune adoptarea de noi dispoziții legislative la nivel european. **În general vorbind, CESE nu identifică nicio valoare adăugată fundamentală pe care directiva ar oferi-o în raport cu dispozițiile în vigoare, exprimându-și, dimpotrivă, temerea în legătură cu o eventuală creștere a sarcinii administrative.**

1.2 CESE consideră că transparența face parte integrantă din gestionarea modernă a întreprinderii. Întreprinderile europene au demonstrat că sunt suficient de transparente din perspectiva legislației în vigoare. În Europa, responsabilitatea socială este de competența întreprinderilor, făcând parte din strategia acestora și fiind pusă în practică în mod voluntar. Chiar și în vreme de criză, întreprinderile europene nu și-au redus nivelurile de transparență și responsabilitate.

1.3 CESE ia notă de faptul că unele părți interesate, precum și publicul larg, simt nevoia unei transparențe sporite în privința politicilor întreprinderilor, mai ales când este vorba despre dezvoltarea de informații de natură socială și de mediu, și în mod cu totul special în cazul întreprinderilor care își desfășoară activitatea în țări terțe, ca de exemplu întreprinderile extractive din Africa (riscuri de mediu, corupție), întreprinderile textile din Asia (implicații sociale, drepturile omului) etc.

1.4 Singura valoare adăugată care poate fi identificată în propunere constă în faptul că aceasta pune accentul pe problematica riscurilor, definiția și gestionarea lor, precum și obligația de a le declara. Acest lucru ar putea permite întreprinderilor să gestioneze mai bine riscurile și oportunitățile și deci să își asume mai hotărât responsabilitățile implicate de activitățile lor nefinanciare. Dar chiar și așa stând lucrurile, întreprinderea respectivă este cea care ar trebui să poată hotărî dacă dorește să efectueze sau nu acest demers.

2. Referitor la informațiile nefinanciare

2.1 CESE est conștient de faptul că, în general, sporirea transparenței permite furnizarea unei contribuții semnificative la buna funcționare a pieței interne. O mai mare comparabilitate a informațiilor privind funcționarea întreprinderilor poate influența justetea deciziilor luate de investitori și acționari.

2.2 CESE consideră că modalitatea actuală de dezvăluire a informațiilor nefinanciare, precum și natura acestora sunt foarte potrivite și se dovedesc suficiente din perspectiva obiectivului urmărit. Noile date care ar urma să fie dezvăluite în mod obligatoriu reprezintă o sarcină excesivă, care contravine principiului proporționalității. Prin urmare, CESE ar prefera ca propunerea să solicite doar dezvăluirea informațiilor cu adevărat relevante și grăitoare, pentru ca întreprinderilor să nu li se impună sarcini administrative excesive și, în același timp, pentru ca propunerea să furnizeze cea mai bună valoare adăugată utilizatorilor acestor informații (investitori, acționari și salariați).

2.3 CESE ar prefera ca întreprinderile să dezvăluie informații nefinanciare doar dacă ele aleg să o facă. Prin urmare, Comitetul propune modificarea conținutului articolelor 1 și 2 din propunerea de directivă.

2.4 Propunerea prevede că întreprinderile mici și mijlocii nu vor fi supuse obligației de a dezvălui informații nefinanciare, ceea ce corespunde obiectivelor pe termen lung ale Uniunii Europene, care vizează reducerea sarcinii administrative ce revine întreprinzătorilor.

2.5 CESE apreciază că dispozițiile propunerii supuse examinării, care prevăd dezvăluirea de informații nefinanciare în raportul anual și verificarea lor de către auditorul statutar, sunt complexe și totodată dificil de îndeplinit; va fi nevoie în acest sens de elaborarea complementară a unui ghid practic. Legislația europeană cere ca auditorul statutar să emită un aviz cu privire la coerența dintre raportul anual și conturi, având în vedere că dispozițiile în vigoare impun ca respectivul raport anual să conțină conturile anuale, raportul auditorului statutar și, eventual, alte documente. Verificarea informațiilor nefinanciare ar putea să se dovedească însă extrem de problematică și costisitoare. Este necesar să se definească precis modul în care trebuie prezentate informațiile dezvăluite în raportul anual, ținând totodată seama de necesitatea de a nu împovăra excesiv utilizatorii acestui raport cu informații lipsite de relevanță. CESE va promova dezvăluirea de informații nefinanciare prin intermediul unor documente pentru care nu se solicită un control legal.

3. Referitor la diversitate

3.1 CESE consideră că prezentarea obligatorie a unei „politici de diversitate” constituie o sarcină administrativă inutilă, care nu se justifică și ale cărei efecte pozitive nu pot fi dovedite. CESE consideră că faptul de a impune unor entități private instituirea unei „politici de diversitate” și mai ales obligația de a prezenta „politica de diversitate” a întreprinderii sau de a explica motivele pentru care aceasta nu a instituit o astfel de politică reprezintă o ingerință nejustificată în libertatea de a întreprinde și în libertatea de decizie a proprietarilor de societăți. Ca atare, Comitetul respinge ferm această ingerință. Dezvăluirea de informații privind o întreprindere ar trebui să rămână, în continuare, o decizie voluntară a întreprinderii respective, în funcție de eventualul avantaj concurențial pe care îl prezintă o astfel de publicare. CESE se opune totodată ansamblului de măsuri care vizează prezentarea unor informații detaliate privind politica de „diversitate”, din mai multe motive.

3.2 Trebuie în primul rând subliniat că prezentarea de informații privind o „politică de diversitate” în ceea ce privește alcătuirea organelor de conducere ale unei societăți nu are consecințe nici asupra gestionării, nici asupra performanțelor acelei societăți, contrar afirmațiilor eronate din expunerea de motive. În opinia CESE, proprietarul, proprietarii sau acționarii societății sunt cei care ar trebui să hotărască ce persoane le vor conduce societatea, care vor fi mecanismele de control al gestionării și ce rol vor juca în acest proces membrii organelor de supraveghere și de administrație. Funcționarea unei societăți depinde înainte de toate de responsabilitatea exclusivă care îi revine proprietarului sau acționarului ei, care acoperă totodată riscul pe care și-l asumă aceștia de a suferi pierderi din pricina adoptării unor decizii de afaceri greșite. Prin modificarea artificială a alcătuirii organelor de supraveghere și de administrație, nu se poate obține decât o perturbare a stării de lucruri actuale, care funcționează bine.

3.3 Comisia Europeană nu ar trebui în niciun caz să intervină în procesul de decizie care vizează, de exemplu, numărul de membri ai consiliului de administrație, calificările, vârsta sau sexul lor. Din analiza Comisiei Europene nu reiese că ar exista o legătură directă între vârstă, sex și alte considerații, pe de o parte, și performanțele unei societăți, de cealaltă parte; și chiar dacă s-ar dovedi că este așa, acest lucru nu ar justifica **o ingerință autoritară în alcătuirea organelor de conducere sau de supraveghere ale unei societăți.**

4. Concluzii

Având în vedere argumentele expuse mai sus, CESE:

- 1) va încuraja mai înainte de toate, în conformitate cu principiul subsidiarității, dezvăluirea informațiilor nefinanciare nou solicitate pe baza hotărârii voluntare a societăților înseși sau a unei reglementări naționale care să definească obligațiile în materie de informație;
- 2) va recomanda retragerea din propunerea de directivă a dispozițiilor articolului 1 alineatul (2) privind „politica de diversitate” și, dacă se va dovedi că acestei solicitări nu i se poate da curs, va recomanda ca dezvăluirea de informații privind politica de diversitate, inclusiv explicarea motivelor pentru care societatea nu a introdus o astfel de politică, să fie lăsată la latitudinea întreprinderii înseși sau, eventual, reglementată la nivel național.

Rezultatul votului

Voturi pentru: 37
Voturi împotriva: 96
Abțineri: 2
